Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

30. juni 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — princippet om loyalt samarbejde — ækvivalensprincippet og effektivitetsprincippet — national lovgivning, der fastsætter regler for tilbagebetaling med renter af afgifter, der er opkrævet med urette — fuldbyrdelse af domstolsafgørelser vedrørende sådanne tilbagebetalingsrettigheder, som følger af EU-retten — tilbagebetaling opdelt i rater over fem år — tilbagebetaling betinget af, at der foreligger midler opkrævet som en afgift — manglende mulighed for tvangsfuldbyrdelse«

I sag C-200/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunalul Sibiu (retten i første instans i Sibiu, Rumænien) ved afgørelse af 20. marts 2014, indgået til Domstolen den 22. april 2014, i sagen:

Silvia Georgiana Câmpean

mod

Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș, nu Serviciul Fiscal Municipal Mediaș,

Administrația Fondului pentru Mediu,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič (refererende dommer), og dommerne C. Toader, A. Rosas, A. Prechal og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: M. Szpunar

justitssekretær: fuldmægtig L. Carrasco Marco,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 22. oktober 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Silvia Georgiana Câmpean ved avocat D. Târșia

— den rumænske regering ved R.H. Radu, som befuldmægtiget, bistået af rådgivere V. Angelescu og D.M. Bulancea

* Processprog: rumænsk.

— Europa-Kommissionen ved R. Lyal, G.-D. Balan og M. Wasmeier, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. februar 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6 TEU, de principper, som tilbagebetaling af nationale afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, skal opfylde, samt artikel 17 og 20, artikel 21, stk. 1, og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Silvia Georgiana Câmpean og Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș (den offentlige økonomiforvaltning i Mediaş kommune, Rumænien) og Administația Fondului pentru Mediu (myndigheden for miljøfonden, Rumænien) vedrørende tilbagebetaling af en afgift, der er opkrævet i strid med EU-retten, som Silvia Georgiana Câmpean havde måttet betale i forbindelse med indregistreringen i Rumænien af et motorkøretøj hidrørende fra en anden medlemsstat, samt betaling af renter heraf.

Rumænske retsforskrifter

3 Legea nr. 9 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (lov nr. 9 om afgift på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer) af 6. januar 2012 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 17 af 10.1.2012, herefter »lov nr. 9/2012«) indførte en forureningsafgift på motorkøretøjer i klasse M1 til M3 og N1 til N3. I medfør af denne lovs artikel 4, stk. 1, opstod pligten til at erlægge denne afgift bl.a. ved den første indregistrering af et sådant køretøj i Rumænien.

4 Artikel XV i Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare (regeringens hastedekret nr. 8 om ændring og supplering af visse normative bestemmelser og andre afgifts- og budgetmæssige foranstaltninger) af 26. februar 2014 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 151 af 28.2.2014, herefter »OUG nr. 8/2014«) fastsætter følgende:

»1. Betaling af beløb fastsat ved domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af forureningsafgiften på motorkøretøjer og afgiften på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, renter indtil datoen for fuldstændig betaling, sagsomkostninger samt ethvert andet beløb fastsat af domstolene, som bliver eksigibelt inden den 31. december 2015, sker i en periode på fem kalenderår, således at 20% af dette beløb udbetales hvert år.

2. Afgiftspligtige personers ansøgninger om tilbagebetaling som omhandlet i stk. 1, behandles i henhold til bestemmelserne i (Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală (regeringsdekret nr. 92 om lov om skatteproces) af 24. december 2003 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 941 af 29.12.2003, herefter »OG nr. 92/2003«)), som ændret og suppleret efterfølgende, inden for 45 dage fra deres indgivelse, og de årlige rater udbetales ifølge det af myndigheden for miljøfonden udarbejdede skema.

3. Fristen i stk. 1 løber fra det tidspunkt, hvor fristen i stk. 2 er udløbet.

4. I løbet af perioden i stk. 1 er enhver tvangsfuldbyrdelsesprocedure lovmæssigt suspenderet.

5. De i stk. 1 fastsatte beløb, som udbetales i medfør af nærværende hastedekret, reguleres efter udviklingen i det af det nationale institut for statistik meddelte forbrugerprisindeks.

6. Proceduren for betaling i kraft af de nævnte eksekutionsgrundlag fastlægges af ministeren for miljø og klimaændringer i samråd med finansministeren under hensyntagen til fristen i stk. 1.

7. De resterende betalinger af beløb i kraft af et eksekutionsgrundlag udstedt inden datoen for ikrafttrædelsen af nærværende hastedekret, og for hvilke tvangsfuldbyrdelsesproceduren ikke er blevet indledt, sker i medfør af bestemmelserne i stk. 1-6.«

5 Ifølge bemærkningerne til OUG nr. 8/2014 er vedtagelsen af denne navnlig begrundet i »de vanskeligheder, der hidtil er opstået ved fuldbyrdelse af domstolsafgørelser om betaling af forureningsafgiften på motorkøretøjer og afgiften på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, under hensyn til den negative virkning af tvangsfuldbyrdelse af eksekutionsgrundlag, efter de almindelige regler herom, både på myndigheden for miljøfondens budget og på det almindelige konsoliderede budget, [og] i betragtning af behovet for at indføre særlige bestemmelser med en begrænset gyldighedsperiode med hensyn til tvangsfuldbyrdelse af domstolsafgørelser, der træffer bestemmelse om betaling af et beløb i forureningsafgift på motorkøretøjer og i afgift på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer. Fraværet af sådanne bestemmelser ville således medføre, at det er umuligt at opretholde den budgetmæssige ligevægt, og implicit en manglende overholdelse af de interne forpligtelser, som myndigheden for miljøfonden har påtaget sig, og Rumæniens forpligtelser på miljøbeskyttelsesområdet i dennes egenskab af medlemsstat i Den Europæiske Union«.

6 Ordinul nr. 365/741 al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice privind aprobarea Procedurii de efectuare a plăților sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și a modelului și conținutului unor formulare și pentru modificarea anexei nr. 4 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice și al viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 490/407/2013 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 și 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și a sumelor stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive și irevocabile (dekret nr. 365/741 fra ministeren for miljø og klimaændringer og finansministeren om godkendelse af procedure for betaling af de beløb, der er fastsat ved domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af forureningsafgiften på motorkøretøjer og afgiften på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, ligeledes om godkendelse af model og indhold af visse formularer og om ændring af bilag 4 til dekret nr. 490/407/2013 fra ministeren for miljø og klimaændringer og vicepremierministeren, finansministeren om godkendelse af proceduren for tilbagebetaling af de beløb, der er omhandlet i artikel 7, 9 og 12 i hastedekret nr. 9/2013, der indfører et miljømærke for motorkøretøjer, samt af de beløb, der er fastsat af domstolene ved endelige og retskraftige afgørelser) af 19. marts 2014 (herefter »dekret nr. 365/741/2014«) blev vedtaget i henhold til artikel XV, stk. 6, i OUG nr. 8/2014 og fastsætter gennemførelsesbestemmelserne til nævnte artikel XV.

7 Dette dekrets artikel 1, stk. 2 og 3, bestemmer følgende:

»2. Betaling af beløb fastsat ved domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af forureningsafgiften på motorkøretøjer og afgiften på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, renter indtil datoen for fuldstændig betaling, retsomkostninger samt ethvert andet beløb fastsat af domstolene, som bliver eksigible inden den 31. december 2015, sker i en periode på fem kalenderår, således at 20% af dette beløb udbetales hvert år i overensstemmelse med artikel XV i [OUG nr. 8/2014].

3. Ansøgninger om tilbagebetaling af de i stk. 2 omhandlede beløb, der indgives af afgiftspligtige personer, behandles i henhold til bestemmelserne i [OG nr. 92/2003] inden for 45 dage fra deres indgivelse, og de årlige rater udbetales ifølge skemaet for årlige rater for tilbagebetaling godkendt til formålet [...]«

8 Nævnte dekrets artikel 3 fastsætter følgende:

»De i artikel 1, stk. 2, omhandlede beløb, herunder ethvert korrigeret beløb hertil som følge af den regulering, der foretages på betalingstidspunktet, er omfattet af de beløb, der er opkrævet i henhold til [miljø]mærket på miljøfondens budget.«

9 Bilag I til dekret nr. 365/741/2014 indfører i kapitel I den procedure, der finder anvendelse på de beløb, der er omhandlet i artikel XV, stk. 1, i OUG nr. 8/2014, fastsat ved domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af forureningsafgift på motorkøretøjer og afgift på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer.

10 Ifølge ordlyden af nr. 7 og 19 i kapitel I i dette bilag 1:

»7. Med henblik på kontrol heraf skal ansøgningen om tilbagebetaling vedlægges følgende dokumenter:

a) en bekræftet kopi af den eksigible dom

b) identitetsdokument for den fysiske person eller en repræsentant for den juridiske person ledsaget af en kopi af den fuldmagt, der er givet vedkommende

[...]

19. Ved betalingen af hver årlige rate i henhold til betalingsplanen for de i nr. 11 fastlagte ajourførte beløb og renter, skal den kompetente offentlige myndighed behandle og foretage eventuel modregning under hensyntagen til enhver skattegæld, der figurerer i betalerens navn på forfaldstidspunktet for udbetaling af hver enkelt rate [...]«

11 Ordonanța Guvernului nr. 22 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii (regeringsdekret nr. 22 om fuldbyrdelse af offentlige institutioners betalingsforpligtelser, der er erklæret eksigible) af 30. januar 2002 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 81 af 1.2.2002) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »OG nr. 22/2002«), bestemmer i stk. 1:

»1. Fordringer, der er erklæret eksigible over for offentlige institutioner og myndigheder, afvikles med de midler, der er afsat hertil i deres budget, eller i givet fald de udgiftsafsnit, som omfatter den pågældende betalingsforpligtelse.

2. Fordringer, der er erklæret eksigible over for offentlige institutioner og myndigheder, kan ikke afvikles med de midler, der i medfør af det godkendte budget er afsat til at dække de organisations- og driftsudgifter, herunder personaleudgifter, hvormed det tilsigtes at gøre det muligt for dem at opfylde de lovlige opgaver og mål, hvortil de er blevet oprettet.«

12 Nævnte dekrets artikel 2 bestemmer:

»Når fuldbyrdelsen af de fordringer, der er erklæret eksigible, ikke indledes eller fortsættes som følge af manglende midler, er debitorinstitutionen forpligtet til inden for seks måneder at træffe de nødvendige foranstaltninger for at opfylde sin betalingsforpligtelse. Denne frist løber fra den dato, hvor debitor på fordringshaverens anmodning har modtaget det af det kompetente fuldbyrdelsesorgan meddelte betalingspåkrav.«

13 Artikel 3 i OG nr. 22/2002 har følgende ordlyd:

»I det tilfælde, hvor de offentlige institutioner ikke opfylder deres betalingsforpligtelse som omhandlet i artikel 2, kan fordringshaveren anmode om tvangsfuldbyrdelse i overensstemmelse med lov om civilproces og/eller andre gældende retlige bestemmelser på området.«

14 Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2336 pentru aprobarea Procedurii de punere în aplicare a titlurilor executorii în baza cărora se solicită înființarea popririi conturilor autorităților și instituțiilor publice deschise la nivelul unităților Trezoreriei Statului (finansministeriets dekret nr. 2336 om vedtagelse af procedurerne til opfyldelse af det eksekutionsgrundlag, på grundlag af hvilket der foretages udlæg i de offentlige myndigheders og institutioners konti i statskassen) af 19. juli 2011, som ændret og suppleret efterfølgende (herefter »dekret nr. 2336/2011«), fastsætter i artikel 10a:

»1. Når domstolen har godkendt udlægget, vedrører fuldbyrdelsen alene de udlagte beløb – der indehaves af debitor, eller som tredjemand skylder debitor – der gør det muligt at afvikle de fordringer, som er erklæret eksigible over for de offentlige institutioner og myndigheder, med forbehold af de grænser, der er fastsat i artikel 1, stk. 2, i [OG] nr. 22/2002, vedtaget som suppleret ved lov nr. 288/2002, som ændret og suppleret efterfølgende.

2. I de i stk. 1 omhandlede tilfælde finder den i artikel 1-10 omhandlede procedure til opfyldelse af eksekutionsgrundlaget tilsvarende anvendelse.«

15 Skatte- og afgiftsproceduren blev indført ved OG nr. 92/2003.

16 Dette dekrets artikel 116 med overskriften »Modregning« bestemmer i stk. 1, 2, 4 og 6:

»1. Fordringer, som staten, administrative eller territoriale enheder eller disses underafdelinger har i form af skatter, afgifter, bidrag eller ethvert andet beløb, der skyldes til det generelle konsoliderede budget, afvikles ved modregning i debitors fordringer i form af beløb, som skal godtgøres, tilbagebetales eller udbetales fra statsbudgettet, selv små beløb, når de to parter er gensidigt fordringshaver og debitor, på betingelse af, at de pågældende fordringer forvaltes af de samme offentlige myndigheder, herunder deres underordnede enheder.

2. Debitors skatte- og afgiftsmæssige fordringer modregnes i forpligtelser, der er omfattet af samme budget, og den bestående difference modregnes proportionelt i forpligtelser, der er omfattet af andre budgetter, med forbehold af betingelserne i stk. 1.

[...]

4. Medmindre andet er fastsat i loven, foretages modregningen på den dato, hvor fordringerne består samtidigt og er fastslåede, likvide og eksigible.

[...]

6. Modregningen fastslås af den kompetente skatte- og afgiftsmyndighed på anmodning fra debitor eller af egen drift […]«

17 Artikel 24 i Legea contenciosului administrativ nr. 554 (lov nr. 554 om forvaltningsretlige sager) af 2. december 2004 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 1154 af 7.12.2004), som ændret, med overskriften »Fuldbyrdelsesforpligtelse« fastsætter i stk. 1:

»Når en offentlig myndighed som følge af, at en klage bliver antaget, er forpligtet til at vedtage, erstatte eller ændre en forvaltningsretsakt eller til at vedtage en anden retsakt eller træffe bestemte administrative operationer, foretages fuldbyrdelsen af den endelige afgørelse frivilligt inden for den heri fastsatte frist eller, såfremt der ikke foreligger en sådan frist, senest 30 dage efter den dato, hvor afgørelsen blev endelig.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Silvia Georgiana Câmpean indregistrerede i Rumænien et brugt motorkøretøj købt i Tyskland. Den 18. januar 2012 betalte Silvia Georgiana Câmpean et beløb på 2 737 rumænske leu (RON) (ca. 615 EUR) i forureningsafgift på motorkøretøjer, som fastsat ved lov nr. 9/2012.

19 Ved stævning indgivet den 21. februar 2012 til Tribunalul Sibiu (retten i første instans i Sibiu, Rumænien) anlagde Silvia Georgiana Câmpean sag med påstand om tilbagebetaling af dette beløb samt betaling af renter heraf indtil datoen for effektiv tilbagebetaling med den begrundelse, at denne afgift er uforenelig med EU-retten.

20 Den forelæggende ret, der er i tvivl hvad angår den nævnte afgifts forenelighed med EU-retten, har ved afgørelse af 15. november 2012 besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse.

21 Ved kendelse af 3. februar 2014, Câmpean og Ciocoiu (C-97/13 og C-214/13, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:229) fastslog Domstolen, at artikel 110 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en afgift såsom den på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, der er fastsat i lov nr. 9/2012. Domstolen begrænsede ikke dommens tidsmæssige virkning.

22 I forbindelse med samme tvist nærer den forelæggende ret i øvrigt tvivl om, hvorvidt den nationale lovgivning, der er vedtaget efter Domstolens afsigelse af denne kendelse vedrørende de nærmere bestemmelser for tilbagebetaling af de med urette betalte afgifter og bl.a. artikel XV i OUG nr. 8/2014, er forenelig med EU-retten samt visse instrumenter vedtaget af Europarådet.

23 Denne lovgivning fastsætter navnlig en tilbagebetaling af det med urette opkrævede beløb over en periode på fem år med en årlig ydelse på 20% af det samlede afkrævede beløb, samt renter og retsomkostninger. Ifølge den forelæggende ret udgør en sådan lovgivning, for så vidt som den ikke gør det muligt at fuldbyrde domstolsafgørelser inden for en rimelig frist, en tilsidesættelse bl.a. af retten til effektiv tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet med urette, ejendomsretten og retten til en retfærdig rettergang.

24 På denne baggrund besluttede Tribunalul Sibiu (retten i første instans i Sibiu) den 22. april 2014 at udsætte sagen og forelægge Domstolen et første præjudicielt spørgsmål.

25 Denne ret har efterfølgende genåbnet den mundtlige forhandling i den for retten verserende sag. I denne forbindelse har sagsøgeren i hovedsagen gjort gældende, at det, henset til dels ikrafttrædelsen af retsakterne om gennemførelse af artikel XV i OUG nr. 8/2014, dels de retsakter, der finder anvendelse på tvangsfuldbyrdelsesproceduren over for staten i mangel af denne artikel XV, vil være nødvendigt, at den forelæggende ret supplerer sin anmodning om præjudiciel afgørelse. I betragtning af, at disse retsakter vil medføre, at tilbagebetalingen af uretmæssigt betalte afgifter til privatpersoner forsinkes,

uden at de til gengæld har mulighed for at begære tvangsfuldbyrdelse af retsafgørelser, der fastslår deres fordringer, har den forelæggende ret suppleret sit første præjudicielle spørgsmål med fem yderligere spørgsmål.

26 Som følge af ovenstående er Domstolen af Tribunalul Sibiu (retten i første instans i Sibiu, Rumænien) blevet forelagt følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Kan artikel 6 TEU, [chartrets artikel 17 og 20, artikel 21, stk. 1, og artikel 47], princippet om tilbagebetaling af afgifter, som ifølge Domstolens praksis er uforenelige med EU-retten, rekommandation nr. 16/2003 fra Europarådets Ministerkomité og resolution nr. 1787/2011 fra Europarådets Parlamentariske Forsamling fortolkes således, at de er til hinder for en bestemmelse som artikel XV i [OUG nr. 8/2014]?

2) Skal de EU-retlige bestemmelser, hvortil der henvises i [det første spørgsmål], rekommandation nr. 16/2003 fra Europarådets Ministerkomité, resolution nr. 1787/2011 fra Europarådets Parlamentariske Forsamling og rekommandation nr. (80)2 fra Ministerkomitéen fortolkes således, at de er til hinder for bestemmelser såsom [dekret nr. 365/741/2014], artikel 1-3 i [OG nr. 22/2002] og [dekret nr. 2336/2011]?

3) Skal de ovenfor nævnte EU-retlige bestemmelser og Domstolens praksis [(dom af 22.6.1989, Constanzo, 103/88, EU:C:1989:256)] fortolkes således, at de nationale forvaltningsmyndigheder (i den foreliggende sag skatte- og miljømyndighederne) af egen drift og straks skal fuldbyrde de domstolsafgørelser, der er afsagt på det forvaltningsretlige og skatteretlige område, uden at det er nødvendigt for modtageren af tilbagebetalingen at anmode om tvangsfuldbyrdelse eller at opfylde andre formaliteter, som er pålagt af den sagsøgte debitor?

4) Hvor »straks« skal de nationale forvaltningsmyndigheder med henblik på at overholde EU-retten fuldbyrde en forvaltningsretlig eller skatteretlig domstolsafgørelse eller foretage en modregning af tilbagebetalingsmodtagernes krav i andre gensidige forpligtelser over for staten?

5) Skal EU-retten fortolkes således, at sanktioner som dem, der er fastsat i kapitel II, nr. 1), litra b), i rekommandation nr. 16/2003 fra Europarådets Ministerkomité, dvs. den i artikel 24, stk. 3, i [lov nr. 554 om forvaltningsretlige sager] fastsatte bøde, også kan finde anvendelse i tilfælde af ikke-fuldbyrdelse af de pengeforpligtelser, som påhviler forvaltningen i medfør af en domstolsafgørelse?

6) I hvilke goder kan der i tilfælde af tvangsfuldbyrdelse af en domstolsafgørelse over for den offentlige forvaltning foretages udlæg i overensstemmelse med kapitel II, nr. 2), litra d), i rekommandation nr. 16/2003 fra Europarådets Ministerkomité?«

Om Domstolens kompetence og formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

27 Den rumænske regering har påberåbt sig, at anmodningen om præjudiciel afgørelse i sin helhed ikke kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som en besvarelse af de forelagte spørgsmål er unødvendig for at træffe afgørelse i tvisten i hovedsagen. Regeringen er af den mening, at disse spørgsmål tager sigte på reglerne for fuldbyrdelse af en domstolsafgørelse, som denne ret skal afsige i denne tvist, hvis genstand udelukkende vedrører en privatpersons ansøgning om tilbagebetaling af en afgift, som staten har opkrævet med urette. Eftersom den retlige procedure endnu ikke er afsluttet og i mangel af oplysninger, der godtgør, at Silvia Georgiana Câmpean skulle have anmodet den forelæggende ret om at træffe retsbevarende foranstaltninger vedrørende fuldbyrdelse af en domstolsafgørelse, som den skal afsige, er det for denne ret unødvendigt at rejse spørgsmål om reglerne om fuldbyrdelse af denne domstolsafgørelse.

28 Subsidiært har denne regering påberåbt sig, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kun delvist kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som visse af de præjudicielle spørgsmål omhandler Europarådets instrumenter, idet disse sidstnævnte ikke er en del af EU-retten.

29 I denne henseende bemærkes for det første, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at der er formodning for, at de spørgsmål om EU-rettens fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge – og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve – er relevante. Navnlig tilkommer det ikke Domstolen inden for rammerne af det ved artikel 267 TEUF fastsatte retslige samarbejde at efterprøve eller anfægte rigtigheden af den fortolkning af den nationale lovgivning, som den nationale retsinstans har foretaget, idet denne fortolkning henhører under den sidstnævntes enekompetence. Domstolen skal, når den forelægges et præjudicielt spørgsmål af en national retsinstans, desuden holde sig til den fortolkning af national ret, som den nationale retsinstans har beskrevet for den (jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 12 og 13 og den deri nævnte retspraksis).

30 Domstolen kan desuden kun afvise at træffe afgørelse om en anmodning fra en national ret, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 21.5.2015, Verder LabTec, C-657/13, EU:C:2015:331, præmis 29, og af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 14 og den deri nævnte retspraksis).

31 I det foreliggende tilfælde ville en tilslutning til den rumænske regerings argumentation, hvorefter den forelæggende ret ikke inden for rammerne af tvisten i hovedsagen kan træffe afgørelse om reglerne for fuldbyrdelse af en retsafgørelse, som den skal afsige med hensyn til ansøgningen om tilbagebetaling indgivet af Silvia Georgiana Câmpean, svare til at foretage en fortolkning af national ret, hvilket udelukkende henhører under den forelæggende rets kompetence.

32 Det fremgår således klart af forelæggelsesafgørelsen og af tillægget hertil, at den forelæggende ret anser sig for at have kompetence til at anvende lovgivningen om reglerne for fuldbyrdelse af den realitetsafgørelse, som den skal afsige, i den fase af proceduren, som den for retten verserende tvist befinder sig i. Silvia Georgiana Câmpean har i øvrigt i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at hun har anmodet denne ret om, at den realitetsafgørelse, som skal afsiges, gøres umiddelbar eksigibel og ubetinget, og at artikel XV i OUG nr. 8/2014 ikke finder anvendelse på dennes fuldbyrdelse.

33 Under disse omstændigheder og i mangel af andre oplysninger, der gør det muligt at antage, at Domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål ikke vil være hensigtsmæssig for afgørelsen af tvisten i hovedsagen, kan den formodning for disse spørgsmåls relevans, som er nævnt i denne doms præmis 29, ikke tilbagevises i den foreliggende sag.

34 Hvad for det andet angår det argument, hvormed den rumænske regering har påberåbt sig, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som den vedrører fortolkningen af de af Europarådets instrumenter, som er omfattet af de præjudicielle spørgsmål, skal det bemærkes, at Domstolens kompetence til at afgive præjudicielle udtalelser om fortolkningsspørgsmål, som den fremgår af artikel 267 TEUF, kun omfatter regler, der indgår i EU-retten (dom af 4.5.2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis), hvilket ikke er tilfældet med de af Europarådets instrumenter, som den forelæggende ret har henvist til i sit første, andet, femte og sjette præjudicielle spørgsmål. Domstolen har derfor ikke kompetence til at træffe afgørelse vedrørende disse spørgsmål, for så vidt som de direkte omhandler fortolkningen af sådanne instrumenter.

35 Under forbehold af præciseringen i foregående præmis, erklæres Domstolen for at have kompetence til at besvare de præjudicielle spørgsmål og anmodningen om præjudiciel afgørelse for at kunne antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

36 Med sine spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om EU-retten skal fortolkes således, at den er til hinder for en ordning for tilbagebetaling med renter af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, hvis beløb er blevet fastslået ved eksigible domstolsafgørelser, som den ordning, der er fastsat i artikel XV i OUG nr. 8/2014 og dekret nr. 365/741/2014, eller subsidiært i artikel 1-3 i OG nr. 22/2002 og artikel 10a i dekret nr. 2336/2011.

37 I denne forbindelse fremgår det af fast retspraksis, at retten til at få tilbagebetalt afgifter, som en medlemsstat har opkrævet i strid med EU-rettens regler, består som en konsekvens af og i tilslutning til de rettigheder, som borgerne er tillagt ved de EU-retlige forskrifter, der forbyder sådanne afgifter, således som disse er blevet fortolket af Domstolen. Medlemsstaterne er derfor i princippet forpligtet til at tilbagebetale de afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, med tillæg af renter heraf (jf. dom af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 24 og 25 samt den deri nævnte retspraksis).

38 I mangel af EU-retlige bestemmelser på området for tilbagesøgning af nationale skatter, der er opkrævet med urette, tilkommer det hver enkelt medlemsstat, i medfør af princippet om procesautonomi, at udpege de kompetente domstole og fastsætte de processuelle regler for søgsmål til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for de skattepligtige (jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

39 De processuelle regler for søgsmål til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgere, må imidlertid ikke være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende søgsmål på grundlag af national ret (ækvivalensprincippet), og de må heller ikke i praksis gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Unionens retsorden (effektivitetsprincippet) (jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

40 Det bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at i medfør af princippet om loyalt samarbejde må en medlemsstat ikke udstede bestemmelser, i hvilke der – med hensyn til tilbagesøgning af en afgift, som ved dom afsagt af Domstolen er erklæret uforenelig med fællesskabsretten, eller hvis uforenelighed med fællesskabsretten følger af en sådan dom – fastsættes betingelser, der konkret vedrører den pågældende afgift, og som er mindre gunstige end dem, der uden sådanne betingelser ville have været gældende med hensyn til en sådan tilbagebetaling (jf. i denne retning dom af 10.9.2002, Prisco og CASER, C-216/99 og C-222/99, EU:C:2002:472, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis, samt af 2.10.2003, Weber's Wine World m.fl., C-147/01, EU:C:2003:533, præmis 87).

41 Det er i lyset af disse principper, at spørgsmålene fra den forelæggende ret skal undersøges.

Om princippet om loyalt samarbejde

42 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at artikel XV i OUG nr. 8/2014 og dekret nr. 365/741/2014, idet sidstnævnte fastsætter gennemførelsesbestemmelserne til nævnte artikel XV, ligger senere end kendelse af 3. februar 2014, Câmpean og Ciocoiu (C-97/13 og C-214/13, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:229), hvori Domstolen fastslog, at artikel 110 TEUF er til hinder for en afgift såsom afgiften på luftforureningsemissioner fra motorkøretøjer, og at denne lovgivning blev vedtaget navnlig på grund af vanskeligheder, der er opstået ved fuldbyrdelsen af domstolsafgørelser angående

tilbagebetaling af det således med urette opkrævede afgiftsbeløb. Den nævnte lovgivning tager i denne henseende sigte på at indføre processuelle regler, som specifikt finder anvendelse på fuldbyrdelse af domstolsafgørelser, der har en sådan sagsgenstand.

43 Under disse omstændigheder, og henset til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 40, påhviler det den forelæggende ret at efterprøve, om disse processuelle regler er mindre fordelagtige end dem, der uden disse regler ville have været gældende med hensyn til en tilbagebetaling som den i hovedsagen omhandlede.

44 Princippet om loyalt samarbejde skal derfor fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat udsteder bestemmelser, i hvilke der med hensyn til tilbagesøgning af en afgift, som ved dom afsagt af Domstolen er erklæret uforenelig med EU-retten, eller hvis uforenelighed med denne ret følger af en sådan dom, fastsættes betingelser, som specifikt vedrører den pågældende afgift, og som er mindre fordelagtige end dem, der uden sådanne betingelser ville have været gældende med hensyn til en sådan tilbagebetaling, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve i den foreliggende sag.

Om ækvivalensprincippet

45 Det er fast retspraksis, at overholdelse af ækvivalensprincippet indebærer, at medlemsstaterne ikke fastsætter processuelle regler for ansøgninger om tilbagebetaling af en afgift på grundlag af en tilsidesættelse af EU-retten, som er mindre fordelagtige end dem, der gælder for tilsvarende søgsmål – under hensyn til deres formål, bevæggrund og væsentligste momenter – på grundlag af en tilsidesættelse af national ret (jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Littlewoods Retail m.fl., C-591/10, EU:C:2012:478, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

46 Det tilkommer den nationale ret, som har direkte kendskab til de processuelle regler, der i national ret skal sikre, at de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, beskyttes, at efterprøve, om disse er i overensstemmelse med ækvivalensprincippet. Domstolen kan imidlertid, med henblik på den bedømmelse, som den nationale ret skal foretage, give nogle retningslinjer for fortolkningen af EU-retten (jf. dom af 1.12.1998, Levez, C-326/96, EU:C:1998:577, præmis 39 og 40, og af 19.7.2012, Littlewoods Retail m.fl., C-591/10, EU:C:2012:478, præmis 31).

47 Det fremgår af artikel XV, stk. 1, i OUG nr. 8/2014, at denne bestemmelse tager sigte på at fastsætte reglerne for betaling af beløb, der er fastsat ved domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet med urette, renter indtil datoen for fuldstændig betaling af disse beløb og retsomkostninger i forbindelse hermed samt ethvert andet beløb fastsat af domstolene. Denne artikel XV fastsætter i stk. 1-4, at betaling af disse beløb fordeles i rater over en periode på fem år, således at der hvert år udbetales 20% af det samlede beløb, at tilbagebetalingskravene behandles inden for 45 dage fra indgivelse herom, og at enhver tvangsfuldbyrdelsesprocedure suspenderes i den femårsperiode, der er omhandlet i denne bestemmelses stk. 1.

48 Artikel 3 i dekret nr. 365/741/2014 præciserer, at de beløb, der skyldes, er omfattet af de afgifter, der er opkrævet for miljømærket, på miljøfondens budget. Ifølge nr. 7 i bilag 1 til dekret nr. 365/741/2014 skal enhver ansøgning om tilbagebetaling, med henblik på kontrol heraf, i øvrigt vedlægges visse dokumenter såsom en bekræftet kopi af den eksigible dom og den fysiske persons identitetsdokument. Nr. 19 i dette bilag 1 fastsætter, at den kompetente skattemyndighed ved betalingen af hver årlige rate behandler og foretager eventuel modregning, under hensyntagen til enhver skattegæld, der figurerer i betalerens navn på forfaldstidspunktet for udbetaling af hver enkelt rate.

49 For at godtgøre, at disse processuelle regler svarer til de bestemmelser, som gælder for tilsvarende søgsmål, der vedrører tilsidesættelse af national ret, har den rumænske regering i sit skriftlige indlæg henvist til en ratebetalingsordning over en femårsperiode for lønkrav, der i medfør af national ret skyldes af den offentlige myndighed til privatpersoner.

50 Denne regering har ligeledes gjort gældende, at fristen på 45 dage, inden for hvilken en begæring om fuldbyrdelse af en domstolsafgørelse angående tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet med urette, skal være behandlet, svarer til den frist på 45 dage, der generelt finder anvendelse på behandlingen af krav om tilbagebetaling af opkrævede beløb fra statsbudgettet.

51 For at afgøre, om de krav, som ækvivalensprincippet stiller, er overholdt i hovedsagen, påhviler det den forelæggende ret i første omgang at undersøge, om de søgsmål, for hvilke der gælder de processuelle regler, som den rumænske regering anser for at være svarende til de bestemmelser, der er fastsat i artikel XV i OUG nr. 8/2014 og ved dekret nr. 365/741/2014 – med hensyn til deres bevæggrund, deres formål samt deres væsentligste momenter – er tilsvarende til et søgsmål, der vedrører tilsidesættelse af EU-retten, såsom det i hovedsagen omhandlede.

52 Som generaladvokaten har bemærket i punkt 34 i sit forslag til afgørelse, synes dette ikke at være tilfældet med hensyn til søgsmål om tilbagebetaling af udestående løn, der skyldes af den offentlige myndighed, hvilket det imidlertid påhviler den forelæggende ret at efterprøve.

53 Når først det eller de nationale søgsmål, som er tilsvarende til søgsmålet i hovedsagen, der vedrører EU-retten, er udpeget, tilkommer det den forelæggende ret i anden omgang at fastslå, om de processuelle regler, der finder anvendelse på sådanne nationale søgsmål reelt ikke er mere fordelagtige end de bestemmelser, der finder anvendelse i hovedsagen i medfør af artikel XV i OUG nr. 8/2014 og dekret nr. 365/741/2014.

54 Hvad endelig angår den nationale lovgivning, der ifølge den forelæggende ret ville finde anvendelse i den for retten verserende sag, såfremt denne ret måtte finde, at ækvivalensprincippet er til hinder for artikel XV i OUG nr. 8/2014 og dekret nr. 365/741/2014, dvs. artikel 1-3 i OG nr. 22/2002 og artikel 10a i dekret nr. 2336/2011, er der intet i sagens akter, således som de er forelagt Domstolen, som giver grundlag for at fastslå, at denne lovgivning anvendes forskelligt på tvister vedrørende EU-retten og tilsvarende tvister vedrørende national ret, eftersom denne lovgivning synes at udgøre en almindelig gældende lovgivning for forvaltningsretlige sager, hvilket ligeledes er blevet bekræftet af sagsøgeren i hovedsagen under retsmødet.

55 Med hensyn til visse argumenter, der er fremført af sagsøgeren i hovedsagen i sit skriftlige indlæg, som kan forstås således, at reglerne for fuldbyrdelse af domstolsafgørelser vedrørende rettigheder, som følger af EU-retten, skal være de samme uanset sagens karakter, skal det fremhæves, at overholdelse af ækvivalensprincippet i øvrigt indebærer en ligebehandling af de søgsmål, der er støttet på en tilsidesættelse af national ret og de tilsvarende søgsmål, der er støttet på tilsidesættelse af EU-retten og ikke ækvivalensen af de nationale proceduremæssige regler, som finder anvendelse på tvister af en anden karakter eller som henhører under to forskellige retsområder (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, præmis 67, og af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

56 Ækvivalensprincippet skal derfor fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat fastsætter processuelle regler for ansøgninger om tilbagebetaling af en afgift på grundlag af en tilsidesættelse af EU-retten, som er mindre fordelagtige end de regler, der finder anvendelse på tilsvarende søgsmål, der er støttet på en tilsidesættelse af national ret. Det påhviler den forelæggende ret at foretage den nødvendige efterprøvelse for at sikre overholdelsen af dette princip for så vidt angår den lovgivning, der finder anvendelse i den for retten verserende tvist.

Om effektivitetsprincippet

57 Hvad angår de krav, som effektivitetsprincippet stiller, skal det i første række undersøges, om en ordning om tilbagebetaling af en afgift opkrævet i strid med EU-retten, såsom den ordning, der er indført med bestemmelserne i artikel XV i OUG nr. 8/2014 og ved dekret nr. 365/741/2014, i praksis

gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som følger af EU-retten, under hensyn til, hvilken stilling de omhandlede regler indtager i den samlede procedure, denne procedures forløb og disse reglers særlige kendetegn for de nationale instanser (jf. i denne retning dom af 27.6.2013, Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, præmis 48, og af 6.10.2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, præmis 36 og 37).

58 Det bemærkes i denne henseende, at i henhold til denne lovgivning skal en borger, der ved en domstolsafgørelse er blevet tilkendt en ret til tilbagebetaling af den omtvistede afgift, henvende sig til den kompetente offentlige myndighed for at indgive en ansøgning om tilbagebetaling af det beløb, der er betalt i form af denne afgift, vedlagt de dokumenter, der er nødvendige for opfyldelsen af de forpligtelser, der påhviler denne myndighed i henhold til dette eksekutionsgrundlag. I modsætning til hvad sagsøgeren i hovedsagen synes at mene, synes et sådant krav ikke i sig selv – og i mangel af noget holdepunkt for at der bl.a. foreligger eventuelle hindringer, der f.eks. vedrører uforholdsmæssigt høje omkostninger ved en sådan procedure – at gøre tilbagebetalingen af sådanne afgifter uforholdsmæssig vanskelig, som generaladvokaten ligeledes har anført i punkt 44 og 45 i sit forslag til afgørelse.

59 Det forholder sig anderledes, når en borger, som har opnået et sådant eksekutionsgrundlag efter en domstolsprocedure, og som har begæret fuldbyrdelse af dette eksekutionsgrundlag for den kompetente offentlige myndighed, i henhold til den i hovedsagen omhandlede lovgivning må se sig selv stillet over for en frist på fem år, før der kan opnås fuld tilbagebetaling af de beløb, der skyldes, hvorved den ulovlige situation opretholdes, i stedet for at situationen afhjælpes snarest muligt.

60 I henhold til artikel 3 i dekret nr. 365/741/2014 afhænger tilbagebetalingen af beløb, der skyldes – således som de berørte parter bemærkede under retsmødet – i øvrigt af, at midler opkrævet som en afgift på motorkøretøjer, dvs. miljømærket, er til rådighed. I denne henseende har borgeren ikke nogen midler til rådighed, der giver ham mulighed for at forpligte den kompetente offentlige myndighed til at opfylde sine forpligtelser, når denne ophører med at opfylde dem frivilligt, eftersom tvangsfuldbyrdelse efter de almindelige regler i henhold til samme lovgivning er udelukket i denne femårsperiode.

61 Under disse omstændigheder må det fastslås, at en sådan ordning om tilbagebetaling af beløb, der er opkrævet i strid med EU-retten, med tillæg af renter, som er blevet fastslået ved en eksigibel domstolsafgørelse, i sin helhed stiller borgen i en langvarig usikker situation med hensyn til det tidspunkt, hvor borgeren modtager den fulde tilbagebetaling af det uretmæssigt betalte afgiftsbeløb, uden at denne råder over midler, der giver ham mulighed for at forpligte den offentlige myndighed til at opfylde sin forpligtelse, hvis myndigheden ikke selv gør dette frivilligt, hvad enten det er på grund af manglede midler eller af andre grunde.

62 En ordning om tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, som den, der er fastsat i artikel XV i OUG nr. 8/2014 og ved dekret nr. 365/741/2014, gør derfor udøvelsen af de rettigheder, som følger af EU-retten, uforholdsmæssig vanskelig og opfylder ikke den forpligtelse, der påhviler medlemsstaterne til at sikre, at sådanne rettigheder gives fuld virkning.

63 Den rumænske regering har i alt væsentligt blot begrundet indførelsen af en sådan ordning med, at der er økonomiske vanskeligheder og en institutionel blokering i forhold til en omgående fuldbyrdelse af eksigible domstolsafgørelser om tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten.

64 I denne henseende er det imidlertid tilstrækkeligt at bemærke, at medlemsstater, der har opkrævet afgifter i strid med EU-retten – henset til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 37 – er forpligtede til at tilbagebetale disse med renter. I denne forbindelse kan det, således som også generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 47 i sit forslag til afgørelse, ikke medgives, at en

medlemsstat som debitor i en tvist som den i hovedsagen, kan påberåbe sig utilstrækkelige midler for at begrunde, at det ikke er muligt at fuldbyrde en domstolsafgørelse, der tillægger en borger en ret, som følger af EU-retten.

65 På samme måde kan den procesautomi, der overlades medlemsstaterne med hensyn til vedtagelse af processuelle regler, der regulerer tilbagebetaling af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, med tillæg af renter heraf, ikke gå så vidt som til, at de gives mulighed for i praksis – på grund af vanskeligheder ved gennemførelsen eller af rent økonomiske grunde – at gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve sådanne rettigheder.

66 Det følger heraf, at effektivitetsprincippet skal fortolkes således, at det er til hinder for en ordning om tilbagebetaling med renter af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, hvis beløb er blevet fastslået ved eksigible domstolsafgørelser, såsom den i hovedsagen omhandlede ordning, der fastsætter en afdragsordning over fem år med hensyn til tilbagebetaling af disse afgifter, og som betinger fuldbyrdelsen af disse afgørelser af, at der er midler til rådighed, som er opkrævet i henhold til en anden afgift, uden at borgeren har mulighed for at forpligte de offentlige myndigheder til at opfylde deres forpligtelser, hvis de ikke frivilligt gør det.

67 For så vidt i anden række angår artikel 1-3 i OG nr. 22/2002 og artikel 10a i dekret nr. 2336/2011, dvs. den lovgivning, som ifølge den forelæggende ret ville finde anvendelse på den for retten verserende sag, dersom artikel XV i OUG nr. 8/2014 og dekret nr. 365/741/2014 ikke finder anvendelse, har denne ret – uden at forklare det nærmere – anført, at anvendelsen af denne lovgivning ville forsinke eller forhindre den effektive tilbagebetaling af disse beløb, der skyldes af den offentlige myndighed.

68 En frist på seks måneder for, at den offentlige myndighed frivilligt kan opfylde sine forpligtelser i henhold til et fuldbyrdelsesdokument, som det, der er fastsat i artikel 2 og 3 i OG nr. 22/2002, synes imidlertid ikke i sig selv at gøre det uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne. Det står i øvrigt borgerne frit for – efter udløbet af denne frist – at indlede en tvangsfuldbyrdelsesprocedure over for den offentlige myndighed som debitor, hvis sidstnævnte ikke selv opfylder sine forpligtelser inden for den frist, der er fastsat for den frivillige opfyldelse.

69 Såfremt en national lovgivning, såsom artikel 1-3 i OG nr. 22/2002 og artikel 10a i dekret 2336/2011, således som sagsøgeren i hovedsagen har gjort gældende, udsætter opfyldelsen af en domstolsafgørelse vedrørende rettigheder, som følger af EU-retten, ud over den frist på seks måneder, der er fastsat i artikel 2 og 3 i OG nr. 22/2002, alene på grund af manglende midler i det budget, der er afsat til tilbagebetalingen af disse beløb, uden at borgeren har mulighed for at forpligte de offentlige myndigheder til at opfylde deres forpligtelser, det være sig ved en begæring om udlæg eller ved andre foranstaltninger, der tager sigte på at sikre fuldbyrdelsen af de forpligtelser, som de offentlige myndigheder er pålagt efter national ret, kan en sådan lovgivning ikke opfylde effektivitetsprincippets krav, eftersom den gør tilbagebetalingen uforholdsmæssig vanskelig, ja endog i praksis umulig. Det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, om dette er tilfældet i hovedsagen.

70 Uanset anvendeligheden af chartrets bestemmelser på en retlig situation som den i hovedsagen omhandlede, der er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde, for så vidt som genstanden for tvisten i hovedsagen vedrører tilbagebetaling af en afgift, der er opkrævet i strid med artikel 110 TEUF, og medlemsstaterne i henhold til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 37, er forpligtede til at tilbagebetale en sådan afgift med tillæg af renter heraf, er det ufornødent at behandle den forelæggende rets spørgsmål hvad angår chartrets bestemmelser, eftersom de ovennævnte momenter gør det muligt for denne ret at træffe afgørelse i tvisten i hovedsagen.

71 Det følger af det ovenstående, at:

— Princippet om loyalt samarbejde skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat udsteder bestemmelser, i hvilke der – med hensyn til tilbagesøgning af en afgift, som ved dom afsagt af Domstolen er erklæret uforenelig med EU-retten, eller hvis uforenelighed med denne ret følger af en sådan dom – fastsættes betingelser, som specifikt vedrører den pågældende afgift, og som er mindre fordelagtige end dem, der uden sådanne betingelser ville have været gældende med hensyn til en sådan tilbagebetaling, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve i den foreliggende sag.

— Ækvivalensprincippet skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat fastsætter processuelle regler for ansøgninger om tilbagebetaling af en afgift på grundlag af en tilsidesættelse af EU-retten, som er mindre fordelagtige end de regler, der finder anvendelse på tilsvarende søgsmål, der er støttet på en tilsidesættelse af national ret. Det påhviler den forelæggende ret at foretage den nødvendige efterprøvelse for at sikre overholdelsen af dette princip for så vidt angår den lovgivning, der finder anvendelse i den for retten verserende tvist.

— Effektivitetsprincippet skal fortolkes således, at det er til hinder for en ordning om tilbagebetaling med renter af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, hvis beløb er blevet fastslået ved eksigible domstolsafgørelser, såsom den i hovedsagen omhandlede ordning, der fastsætter en afdragsordning over fem år med hensyn til tilbagebetaling af disse afgifter, og som betinger fuldbyrdelsen af disse afgørelser af, at der er midler til rådighed, som er opkrævet i henhold til en anden afgift, uden at borgeren har mulighed for at forpligte de offentlige myndigheder til at opfylde deres forpligtelser, hvis de ikke frivilligt gør det. Det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, om en lovgivning som den, der i mangel af en sådan tilbagebetalingsordning ville finde anvendelse i hovedsagen, opfylder effektivitetsprincippets krav.

Sagens omkostninger

72 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Princippet om loyalt samarbejde skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat udsteder bestemmelser, i hvilke der – med hensyn til tilbagesøgning af en afgift, som ved dom afsagt af Domstolen er erklæret uforenelig med EU-retten, eller hvis uforenelighed med denne ret følger af en sådan dom – fastsættes betingelser, som specifikt vedrører den pågældende afgift, og som er mindre fordelagtige end dem, der uden sådanne betingelser ville have været gældende med hensyn til en sådan tilbagebetaling, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve i den foreliggende sag.

Ækvivalensprincippet skal fortolkes således, at det er til hinder for, at en medlemsstat fastsætter processuelle regler for ansøgninger om tilbagebetaling af en afgift på grundlag af en tilsidesættelse af EU-retten, som er mindre fordelagtige end de regler, der finder anvendelse på tilsvarende søgsmål, der er støttet på en tilsidesættelse af national ret. Det påhviler den forelæggende ret at foretage den nødvendige efterprøvelse for at sikre overholdelsen af dette princip for så vidt angår den lovgivning, der finder anvendelse i den for retten verserende tvist.

Effektivitetsprincippet skal fortolkes således, at det er til hinder for en ordning om tilbagebetaling med renter af afgifter, der er opkrævet i strid med EU-retten, hvis beløb er blevet fastslået ved eksigible domstolsafgørelser, såsom den i hovedsagen omhandlede ordning, der fastsætter en afdragsordning over fem år med hensyn til tilbagebetaling af disse afgifter, og som betinger fuldbyrdelsen af disse afgørelser af, at der er midler til rådighed, som er opkrævet i henhold til en anden afgift, uden at borgeren har mulighed for at forpligte de offentlige myndigheder til at opfylde deres forpligtelser, hvis de ikke frivilligt gør det. Det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, om en lovgivning som den, der i mangel af en sådan tilbagebetalingsordning ville finde anvendelse i hovedsagen, opfylder effektivitetsprincippets krav.

Underskrifter